

Alicja Wieczorek

PAMIĘTNIK Systematyczność, automatyzm i przypadek w procesie twórczym

Część opisowa rozprawy doktorskiej w dziedzinie sztuk plastycznych w dyscyplinie sztuki piękne

Promotor: dr hab. Mirosława Rochecka, prof. UMK

TORUŃ 2019

STRESZCZENIE

Komentarz do pracy doktorskiej „Pamiętnik. Systematyczność, automatyzm i przypadek w procesie twórczym” odnosi się do cyklu abstrakcyjnych prac malarskich o wieloelementowej konstrukcji. Rozważania mają na celu osadzenie zrealizowanego cyklu „Pamiętnik” w określonej czasoprzestrzeni kulturowej, a także przedstawienie założeń artystycznej kreacji, opisanie etapów procesu twórczego i omówienie istoty powiązanych z nim wątków. Notatki sporządzone równolegle do procesu twórczego, na potrzebę stworzenia komentarza do pracy doktorskiej, posłużyły mi do intensywnej introspekcji. Dopełniła ona tę realizowaną w formie malarskiego „Pamiętnika”.

Temat części opisowej bezpośrednio wynika z moich dotychczasowych poszukiwań artystycznych i zjawisk zaobserwowanych podczas procesu twórczego. Obszar poszukiwań badawczych nawiązuje do malarstwa gestu, surrealizmu, a także zagadnień z zakresu psychologii. Poszukuję inspiracji w podświadomości, przypadku, konfrontacji systematycznych i automatycznych rozstrzygnięć. W pracach odwołuję się do szeroko pojętej natury – świata przyrody i człowieka. Szukam powiązań jednostki ludzkiej z otaczającym światem naturalnym.

Cykl wieloelementowych kompozycji malarskich „PAMIĘTNIK” jest naturalnym, wynikającym z podświadomości, temperamentu i osobowości - indywidualnym zapisem uczuć, emocji i wrażeń związanych z obserwacją natury oraz zachodzących w niej zjawisk i procesów.

Osobisty charakter prac wynika z zastosowanych technik malarskich. Prace mają na celu przekazanie treści ideowych w szczerzej indywidualnej formie, nie narzucając odbiorcy jedyne go sposobu interpretacji. Dzięki abstrakcyjnej formie odbiór prac jest zależny od osobistych doświadczeń i skojarzeń widza.

Metody pracy oparte są na eksperymentach technologicznych. Otwarcie się na nowe, niekonwencjonalne rozwiązania możliwe jest dzięki zastosowaniu w procesie twórczym elementów przypadkowych i automatycznych. Każdy kwadratowy moduł skomponowany jako odrębna całość jest jednocześnie elementem składowym całego układu kompozycyjnego. Konstruowanie prac z wielu niedużych elementów pozwala na spontaniczność i świeżość w działaniu, umożliwiając zarazem budowanie złożonego, przemyślanego układu kompozycyjnego nie zamkniętego na

możliwość przeobrażania, tworzenia wielu wersji i aranżowania przestrzennego wchodzącego w interakcje z przestrzenią ekspozycji. Projekt jest wynikiem zbieranych doświadczeń z zakresu malarstwa i otwiera na nowe poszukiwania oraz eksperymenty związane z procesem twórczym oraz planowaniem ekspozycji.

W pierwszym rozdziale o tytule „Twórca” - przybliżam swoją sylwetkę artystyczną poprzez introspektywne omówienie dotychczasowych działań i doświadczeń, inspirujących mnie kierunków i tendencji w sztuce, a także reprezentujących ich artystów. Przedstawiam inspiracje odwołując się do świata natury i sztuki. Rozdział drugi – „Dzieło”, zawiera szczegółowy opis cyklu „Pamiętnik” oraz analizę zagadnień związanych z tematem „Systematyczność, automatyzm i przypadek w procesie twórczym”. Obserwacje procesu twórczego rozpoczynam od przybliżenia cyklu oraz wyjaśnienia tytułowych pojęć. Trzeci rozdział - „Odbiorca”, poświęcony jest różnym aspektom odbioru dzieła oraz przestrzeni artystycznego dialogu prowadzonego przy pomocy zabiegów i działań ekspozycyjnych.

Zakładam, że szerokie otwarcie się w procesie kreacji malarskiej na elementy przypadkowe z jednoczesnym zachowaniem systematyczności w działaniu i wypracowaniu własnych metod warsztatowych o cechach automatyzmu, pozwalają mi na wypracowanie indywidualnego charakteru mojego malarstwa. Zakładam, że przy zachowaniu cech osobistych, otwarta na podświadomość natura moich prac pozwoli na podobną otwartość i spontaniczność w ich odbiorze. Abstrakcyjny i niejednoznaczny charakter obrazów, budzący jednocześnie różnorodne skojarzenia i pobudzający wyobraźnię stanie się dla widza szerokim polem dla jego własnych, wynikających z osobistych doświadczeń i podświadomości interpretacji.